

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

กระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคโลกาภิวัตน์ ส่งผลให้สังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างรวดเร็ว ส่งผลกับชีวิตของผู้คนในสังคมอย่างมากมาย ทำให้การดำรงชีวิตของคนในสังคมปัจจุบันมีการแข่งขันเพื่อความอยู่รอดรุนแรงขึ้น ส่งผลกระทบต่อสังคมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งมีทั้งในด้านที่ดีและด้านที่ไม่ดี รวมไปถึงวิถีชีวิต (Lifestyle) ในชีวิตประจำวัน ตลอดจนการให้ความสำคัญแก่วัตถุนิยม ฯลฯ ซึ่งทำให้สังคมไทยในปัจจุบันค่อนข้างจะสับสน สังคมเกิดปัญหาที่มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ทุกสังคมจึงมีความมุ่งหวังที่จะให้คนในสังคมสามารถปรับตัวเข้ากับกระแสความเปลี่ยนแปลงได้ทันทั่วทั้ง และสามารถปรับตัวเพื่อใช้ประโยชน์จากความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ ดังนั้นจึงเป็นปัญหาที่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจะต้องให้ความร่วมมือกันในทุก ๆ วิธีทางที่จะช่วยกันส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนได้พัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง การส่งเสริมให้บุคคลได้มีโอกาสพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถด้านต่าง ๆ ทั้งที่มีอยู่และยังไม่ได้พัฒนาจะส่งผลทำให้บุคคลมีชีวิตที่ดียิ่งขึ้น สามารถดำรงชีพและประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมปัจจุบันและช่วยพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าได้ในอนาคต

การที่จะพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าได้นั้น หลักสำคัญประการหนึ่งคือ การพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพ เป็นผู้มีสมรรถภาพดี มีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์ ทั้งทางร่างกายและจิตใจตลอดจนในเรื่องของกำลังสติปัญญา สามารถที่จะประกอบกิจการงานต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะบุคคลถือว่าเป็นทรัพยากรที่มีค่ามากที่สุด ซึ่งสามารถทำให้ประชากรมีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์เกิดขึ้นได้โดยต้องอาศัยเรื่องของการออกกำลังกายและเล่นกีฬา เนื่องจากการออกกำลังกายและเล่นกีฬามีประโยชน์มากมาย สามารถทำให้ร่างกายมีสุขภาพพลานามัยที่แข็งแรงสมบูรณ์ ทั้งด้านร่างกายและจิตใจไปพร้อม ๆ กัน ซึ่งผู้ที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการให้การสนับสนุนดังกล่าวเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ บุคลากรในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับพลศึกษา สุขศึกษา การกีฬาและนันทนาการ ซึ่งมีบทบาทในการส่งเสริม สนับสนุนให้การช่วยเหลือด้านการเล่นกีฬาและนันทนาการต่าง ๆ ให้กับประชาชนทุกระดับอย่างเป็นระบบ และยังเป็นผู้ประสานงานที่ดีกับผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ในการพัฒนาการกีฬาอย่างมีทิศทางและเป็นเอกภาพ เกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อวงการกีฬาและประเทศชาตินั่นเอง

อย่างไรก็ตามการที่จะพัฒนาการกีฬาให้ประสบผลสำเร็จได้นั้นขึ้นอยู่กับบุคลากรทางพลศึกษาและกีฬาของหน่วยงานต่าง ๆ ว่าจะสามารถเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นได้มากน้อยเพียงใด ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาตนเองก่อนเป็นอันดับแรก เนื่องจากต้องเป็นแบบอย่างของผู้มีสุขภาพและอนามัยที่ดีให้กับสังคม สามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่เกิดขึ้นรอบ ๆ ตัวได้อย่างรู้เท่าทัน บุคลากรจึงต้องมีความรู้ ความสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว กว้างขวางและทั่วถึง ซึ่งเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงของสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดเวลา เป็นสังคมแห่งการแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ อย่างสม่ำเสมอ อันเนื่องมาจากอิทธิพลของกระแสโลกาภิวัตน์ นอกจากนี้หน่วยงานต่าง ๆ ได้มีการกำหนดคุณสมบัติของบุคลากรทางพลศึกษา สุขศึกษา กีฬาและนันทนาการที่ดีไว้ เพื่อเป็นการยกระดับและพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นเงื่อนไขที่บุคลากรต้องพัฒนาตนเองให้มีคุณสมบัติตรงตามเกณฑ์มาตรฐานบุคลากรของสมาคม สถานศึกษา และหน่วยงาน รวมทั้งเป็นประโยชน์ต่อตนเองอีกด้วย กล่าวคือเกิดการพัฒนาด้านความรู้ เทคนิควิธี ตลอดจนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และยังได้รับค่าตอบแทนทั้งที่เป็นวัตถุและเกียรติยศชื่อเสียง (พลสัณห์ โพธิ์ศรีทอง, 2539, หน้า 9) อย่างไรก็ตามความต้องการในการพัฒนาตนเองของบุคคลนั้นขึ้นอยู่กับแรงจูงใจหลายประการได้แก่ เช่น เจตคติ ความสำเร็จ การยอมรับนับถือ เงินเดือนหรือรายได้ แหล่งเงินทุน ระเบียบ นโยบายสถาบันการศึกษา อิทธิพลชักจูงจากเพื่อนและสื่อ สิ่งเหล่านี้นับว่าได้ส่งผลต่อการพัฒนาตนเองของบุคลากรเป็นอย่างมาก เนื่องจากแรงจูงใจเป็นองค์ประกอบสำคัญของพฤติกรรมของบุคคลที่เป็นองค์ประกอบกระตุ้น ผลักดันหรือชักจูงให้บุคคลทำพฤติกรรมหรือไม่ทำพฤติกรรมไปในแนวทางใดแนวทางหนึ่ง (สมใจ ลักษณะ, 2546, หน้า 63)

จากความสำคัญในการพัฒนาบุคลากรทางพลศึกษาและกีฬาดังกล่าว คณะผู้ศึกษาค้นคว้าจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองของบุคลากรทางพลศึกษาและกีฬาในจังหวัดพิจิตร เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้บุคลากรทางพลศึกษาและกีฬาในจังหวัดพิจิตรมีการพัฒนาตนเองและยกระดับวิชาชีพพลศึกษาและกีฬาให้ก้าวหน้าต่อไป

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองของบุคลากรทางพลศึกษาและกีฬาในจังหวัดพิจิตร
2. เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองของบุคลากรทางพลศึกษาและกีฬาในจังหวัดพิจิตร

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลของการศึกษาทำให้ทราบถึงระดับแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองของบุคลากรทางพลศึกษาและกีฬาในจังหวัดพิจิตร
2. ทำให้ทราบความแตกต่างของแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองของบุคลากรทางพลศึกษาและกีฬาในจังหวัดพิจิตร เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาตนเอง

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. **ขอบเขตด้านเนื้อหา** ในการศึกษาครั้งนี้มุ่งที่จะศึกษาแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองของบุคลากรทางพลศึกษาและกีฬาในจังหวัดพิจิตร รวม 8 ด้าน คือ เจตคติ ความสำเร็จ การยอมรับนับถือ เงินเดือนหรือรายได้ แหล่งเงินทุน ระเบียบ นโยบายสถาบันการศึกษา อิทธิพลชักจูงจากเพื่อนและสื่อ

2. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล ประกอบด้วย

2.1 **ประชากร** ได้แก่ บุคลากรทางพลศึกษาและกีฬาในจังหวัดพิจิตร ปี 2550 จำแนกเป็น ครูสุขศึกษา ครูพลศึกษา จำนวน 446 คน เจ้าหน้าที่ศูนย์การกีฬาแห่งประเทศไทย และเจ้าหน้าที่ศูนย์การท่องเที่ยวกีฬาและนันทนาการในจังหวัดพิจิตร จำนวน 17 คน รวมทั้งสิ้น 463 คน

2.2 **กลุ่มตัวอย่าง** ได้แก่ บุคลากรทางพลศึกษาและกีฬาในจังหวัดพิจิตร ปี 2550 กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จำแนกตามเพศและประสบการณ์ทำงาน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเทียบตามตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, p.608) จำแนกเป็นครูสุขศึกษา ครูพลศึกษา จำนวน 207 คน เจ้าหน้าที่ศูนย์การกีฬาแห่งประเทศไทย และเจ้าหน้าที่ศูนย์การท่องเที่ยวกีฬาและนันทนาการ จำนวน 16 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 223 คน

3. ขอบเขตด้านตัวแปร ประกอบด้วย

3.1 ตัวแปรต้น จำแนกได้ดังนี้

3.1.1 เพศ ได้แก่

3.1.1.1 ชาย

3.1.1.2 หญิง

3.1.2 ประสบการณ์ทำงาน ได้แก่

3.1.2.1 1 – 10 ปี

3.1.2.2 11 – 20 ปี

3.1.2.3 21 ปีขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ แรงจูงใจในการพัฒนาตนเองของบุคลากรทางพลศึกษาและกีฬาในจังหวัดพิจิตร จำแนกเป็น 8 ด้าน คือ

3.2.1 ด้านเจตคติ

3.2.2 ด้านความสำเร็จ

3.2.3 ด้านการยอมรับนับถือ

3.3.4 ด้านเงินเดือนหรือรายได้

3.3.5 ด้านแหล่งเงินทุน

3.3.6 ด้านระเบียบ นโยบาย

3.3.7 ด้านสถาบันการศึกษา

3.3.8 ด้านอิทธิพลชักจูงจากเพื่อนและสื่อ

นิยามศัพท์เฉพาะ

บุคลากรทางพลศึกษาและกีฬา หมายถึง ครูสุขศึกษา ครูพลศึกษา เจ้าหน้าที่ศูนย์การกีฬาแห่งประเทศไทยและเจ้าหน้าที่ศูนย์การท่องเที่ยวกีฬาและนันทนาการในจังหวัดพิจิตร ปี 2550

ครูสุขศึกษา ครูพลศึกษา หมายถึง ครูสุขศึกษา ครูพลศึกษาที่ทำหน้าที่สอนวิชาสุขศึกษาและพลศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 1 และ 2

เจ้าหน้าที่ศูนย์การกีฬาแห่งประเทศไทย และเจ้าหน้าที่ศูนย์การท่องเที่ยวกีฬาและนันทนาการ หมายถึง บุคลากรที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกีฬาในจังหวัดพิจิตร สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

แรงจูงใจในการพัฒนาตนเอง หมายถึง เหตุจูงใจต่างๆ ที่ชักนำ ผลักดัน กระตุ้นและเร้าความรู้ให้ครูสุขศึกษา ครูพลศึกษา เจ้าหน้าที่ศูนย์การกีฬาแห่งประเทศไทย และเจ้าหน้าที่ศูนย์การท่องเที่ยวกีฬาและนันทนาการในจังหวัดพิจิตร ปี 2550 ต้องการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น

เจตคติ หมายถึง ความคิด ความรู้สึกของบุคคลอันเป็นผลเนื่องมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์และเป็นตัวกระตุ้นให้ครูสุขศึกษา ครูพลศึกษา เจ้าหน้าที่ศูนย์การกีฬาแห่งประเทศไทย และเจ้าหน้าที่ศูนย์การท่องเที่ยวกีฬาและนันทนาการในจังหวัดพิจิตร มีความต้องการในการศึกษาต่อ

ความสำเร็จ หมายถึง ความสามารถในการศึกษาต่อได้สำเร็จของครูสุขศึกษา ครูพลศึกษา เจ้าหน้าที่ศูนย์การกีฬาแห่งประเทศไทย และเจ้าหน้าที่ศูนย์การท่องเที่ยวกีฬาและนันทนาการในจังหวัดพิจิตร

การยอมรับนับถือ หมายถึง ความต้องการเป็นที่ยอมรับนับถือของบุคคลทั่วไปในการศึกษาต่อของครูสุขศึกษา ครูพลศึกษา เจ้าหน้าที่ศูนย์การกีฬาแห่งประเทศไทย และเจ้าหน้าที่ศูนย์การท่องเที่ยวกีฬาและนันทนาการในจังหวัดพิจิตร พัฒนาตนเอง

เงินเดือนหรือรายได้ หมายถึง เงินที่พึงได้พึงมีของครูสุขศึกษา ครูพลศึกษา เจ้าหน้าที่ศูนย์การกีฬาแห่งประเทศไทย และเจ้าหน้าที่ศูนย์การท่องเที่ยวกีฬาและนันทนาการในจังหวัดพิจิตร สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการศึกษาต่อ

แหล่งเงินทุน หมายถึง องค์กร หน่วยงานหรือบุคคลที่ให้การสนับสนุนด้านการเงินในการศึกษาต่อของครูสุขศึกษา ครูพลศึกษา เจ้าหน้าที่ศูนย์การกีฬาแห่งประเทศไทย และเจ้าหน้าที่ศูนย์การท่องเที่ยวกีฬาและนันทนาการในจังหวัดพิจิตร

ระเบียบ นโยบาย หมายถึง ข้อกำหนดหรือเงื่อนไข ให้ครูสุขศึกษา ครูพลศึกษา เจ้าหน้าที่ศูนย์การกีฬาแห่งประเทศไทย และเจ้าหน้าที่ศูนย์การท่องเที่ยวกีฬาและนันทนาการในจังหวัดพิจิตร พัฒนาตนเองโดยการศึกษาต่อ

สถาบันการศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่ครูสุขศึกษา ครูพลศึกษา เจ้าหน้าที่ศูนย์การกีฬาแห่งประเทศไทย และเจ้าหน้าที่ศูนย์การท่องเที่ยวกีฬาและนันทนาการในจังหวัดพิจิตร ต้องการการศึกษาต่อ

อิทธิพลชักจูงจากเพื่อนและสื่อ หมายถึง แรงผลักดัน แรงกระตุ้นจากเพื่อนร่วมงาน เพื่อนร่วมวิชาชีพและการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษาที่ครูสุขศึกษา ครูพลศึกษา เจ้าหน้าที่ศูนย์การกีฬาแห่งประเทศไทย และเจ้าหน้าที่ศูนย์การท่องเที่ยวกีฬาและนันทนาการในจังหวัดพิจิตร ต้องการไปศึกษาต่อ

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. บุคลากรทางพลศึกษาและกีฬาในจังหวัดพิจิตร เพศชายและหญิง มีแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองแตกต่างกัน
2. บุคลากรทางพลศึกษาและกีฬาในจังหวัดพิจิตร ที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน มีแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองแตกต่างกัน